

Domaće rudarstvo je ključni deo napora Bajdenove administracije da obezbedi kritične zalihe minerala za tehnološke, odbrambene i energetske primene, posebno za domaće lance snabdevanja baterijama. U februaru 2021, **predsednik Bajden** je izdao izvršnu naredbu kojom se nalaže revizija ranjivosti u domaćim lancima snabdevanja. Administracija je zatim objavila svoje Osnovne principe za reformu domaćeg rudarstva u februaru 2022. i pozvala se na Zakon o odbrambenoj proizvodnji u aprilu 2022. za finansiranje rudarstva, obrade i recikliranja [litijuma](#), nikla, kobalta, grafita i mangana.

U Kongresu, donošenje **Zakona o smanjenju inflacije** (IRA) će pomoći daljem podsticanju i podršci pokretanju nove proizvodnje kritičnih minerala na mreži u zemlji kreiranjem novog poreskog kredita za rudnike koji proizvode kritične minerale. Pored ovog poreskog kredita, IRA će obezbediti 500 miliona dolara iz Zakona o odbrambenoj proizvodnji. Takođe će proširiti postojeću subvenciju za EV baterije, koja uključuje uslov da se procenat kritičnih metala u [EV baterijama](#) nabavlja iz Sjedinjenih Država ili partnera iz Sporazuma o slobodnoj trgovini (FTA).

Sa potencijalnim povećanjem domaćeg iskopavanja kritičnih minerala na horizontu, nevladine organizacije su zainteresovane i angažovane na društvenim pitanjima, pitanjima životne sredine i ljudskih prava u SAD rastu. Da bi bolje razumeo rudarski sektor njihove brige i prioritete, ERM je nedavno sproveo istraživanje o tome koje akcije nevladine organizacije žele da vide u SAD. Sto se tiče kritičnog prostora za rudarenje minerala. Kao deo ovog istraživanja, ERM je intervjuisao šest uticajnih nevladinih organizacija koje su aktivno angažovane u SAD.

Takođe smo dopunili ove intervjuje pregledom izveštaja i članaka koje su u poslednje dve godine objavili Earthjustice, Earthworks, Friends of the Earth, Natural Resources Defense Council, Oxfam, Sierra Club, The Nature Conservancy i Human Rights Watch. Pet ključnih nalaza proizašlo je iz ovog istraživanja.

Nevladine organizacije podstiču saveznu vladu da razmotri kako da uravnoteži sigurnost snabdevanja sa ljudskim pravima i zaštitom životne sredine

Nevladine organizacije sa kojima smo razgovarali priznale su važnost kritičnih minerala iz perspektive dekarbonizacije i energetske bezbednosti. Međutim, oni takođe dele sve veću zabrinutost da se rudarska industrija uhvatila za ovaj strateški imperativ narativ da promoviše projekte kroz razvojne procese bez adekvatnog razmatranja njihovih uticaja. Da bi ograničile ove zabrinutosti, nevladine organizacije bi želele da vlade, kompanije i druge zainteresovane strane uravnoteže pitanja sigurnosti snabdevanja sa ljudskim pravima i zaštitom životne sredine. Sjedinjene Američke Države mogu slediti evropski primer u postizanju ove ravnoteže. Jedna globalna nevladina organizacija za ljudska prava sa kojom

smo razgovarali primetila je da je razgovor o ljudskim pravima i zaštiti životne sredine u Evropi daleko nijansiraniji i napredniji nego u SAD.

Nevladine organizacije se ne zalažu samo za zaštitu u domaćem rudarstvu, već nude i rešenja za njihovo postizanje. Jedno od ovih rešenja je kroz regulatorne reforme i reforme u pogledu dozvola koje bi: proizvele jače zahteve za zatvaranje lokacije i sanaciju, uspostaviti tantijeme za rudarstvo na javnim zemljištima, daju veću diskreciju upravnicima zemljišta da odbiju predložene projekte i stvoriti jače zahteve za konsultacije projekta. Savezna vlada već ima nacrt za ova rešenja jer Zakon o reformi minerala za čistu energiju iz 2022. godine uveden je na 117. Kongresu i uključuje mnoga od njih.

Drugo rešenje koje nude nevladine organizacije uključuje pridavanje viših standarda ljudskih prava i životne sredine projektima koji su dobili federalna sredstva. Opet, nacrt za ovo rešenje već postoji. U izveštaju o potencijalnom vađenju litijuma u SAD, Nature Conservancy je primetio da bilo koji federalni ili državni podsticaj za rudarstvo treba da bude nagrađen ili ponuđen samo projektu sa najmanje uticajnim pristupima ekstrakcije.

Nizvodne poluge, posebno pritisak proizvođača automobila, su ključne za podizanje društvenih i ekoloških standarda

Nevladine organizacije koje smo intervjuisali smatraju da je pritisak na dalje korisnike da poboljšaju svoje standarde odgovornog izvora ključna poluga za jačanje društvenog i ekološkog učinka rudara. Intervjuisani su primetili da pritisak proizvođača automobila raste, sa visokim društvenim, ekološkim i ljudskim pravima koji su sve češći preduslov za direktne ugovore o nabavci između rudara i proizvođača automobila. Na primer, BMW, Mercedes-Benz, Ford, General Motors, Volkswagen i Tesla su već potpisali Inicijativu za osiguranje odgovornog rudarstva (IRMA).

Evropski regulatorni razvoj će takođe stvoriti pritisak na performanse u SAD-u. Iako postoji jasan podsticaj za američke proizvođače automobila da nabave metale za baterije u zemlji, prodaja njihovih električnih vozila na evropskim tržištima će verovatno takođe ostati prioritet. Kao takva, globalna ekološka nevladina organizacija sa kojom smo razgovarali primetila je da je malo verovatno da će proizvođači automobila nabavljati metale za baterije iz američkih rudnika za koje se smatra da imaju ekološka ili socijalna pitanja iz straha da će narušiti zakone EU o dužnoj pažnji.

Pritisak potrošača takođe raste zbog kampanja podizanja svesti civilnog društva o kritičnim izvorima minerala. Jedna od globalnih ekoloških nevladinih organizacija sa kojima smo razgovarali anegdotično je izvestila da je jedan proizvođač automobila sa kojim radi primio tri e-maila u kojima se raspitivao o izvoru metala za baterije kada je lansirao svoje prvo električno vozilo pre deset godina. Sada prima hiljade e-mailova od potrošača koji se

raspituju o izvorima.

Nevladine organizacije smatraju da se postojeći propisi loše sprovode

Nevladine organizacije sa kojima smo razgovarali izrazile su zabrinutost i frustraciju što se postojeći propisi o rudarstvu loše sprovode.

Prvo, primetili su da postoje neujednačeni kapaciteti i rudarska ekspertiza u državnim i saveznim vladama kako bi se obezbedio adekvatan nadzor i revizija procesa izdavanja ekoloških dozvola za rudare. Jedna nevladina organizacija za zaštitu životne sredine primetila je da su državne i savezne agencije uključene u procese izdavanja dozvola preopterećene i nemaju dovoljno osoblja, da se često bore da na vreme obelodane informacije o projektu široj javnosti i da nisu u mogućnosti da preduzmu detaljniju dužnu pažnju. Ovi faktori su podstakli su percepciju među zajednicama da regulatori ili ne žele ili ne mogu da rade svoj posao, narušavajući poverenje.

Drugo, uočeni nedostatak nezavisnosti vlade. Nevladine organizacije sa kojima smo razgovarali navode da su savezne i državne vlade fokusirane na omogućavanje rudarskih projekata, a ne na pružanje robusnog i nezavisnog nadzora razvoja zbog regulatornog zahvata. Dve nevladine organizacije sa sedištem u **SAD** primetile su da pošto se Opšti zakon o rudarstvu iz 1872. često tumači tako da rudarstvo de facto čini najboljom upotrebotom za savezne zemlje, regulatori, posebno na državnom nivou, smatraju da, iako mogu da postave uslove za razvoj, ne mogu da kažu „ne“ projektima.

Na kraju, nevladine organizacije su primetile da loša koordinacija između državnih i saveznih vlada znači da procesi izdavanja dozvola na državnom i saveznom nivou nisu uvek usklađeni. Na primer, nevladina organizacija za pravdu životne sredine izjavila je da je u Nevadi savezna vlada jednom dozvolila drugaćiji plan rudnika od države, dozvoljavajući rudniku da se spusti ispod nivoa vode, što je plan koji je država dozvolila zabranio.

Nevladine organizacije vide procese konsultacija sa zajednicom kao slabe

Nevladine organizacije veruju da su procesi konsultacija sa zajednicom širom rudarskog sektora SAD izuzetno slabi. Među onima koje smo intervjuisali, postojala je percepcija da kompanije prekasno daju zajednicama premalo informacija. Oni takođe primećuju da mnoge kompanije nisu voljne da smisleno prilagode svoje planove kao odgovor na zabrinutost zajednice. Jedna nevladina organizacija na lokalnom nivou izjavila je da se uticaji projekta retko sveobuhvatno otkrivaju zajednicama u ranim fazama, i navela je da zainteresovane strane na koje se projekat odnosi saznaju o uticajima tek kada proces Izjave o uticaju na životnu sredinu počne.

Druga nevladina organizacija je primetila da se mnoge kompanije samo konsultuju sa zajednicama o uskom rasponu opcija za projektovanje rudnika za koje se smatra da su

ekonomski najatraktivnije, čak i kada postoje alternative koje imaju bolje rezultate iz perspektive upravljanja uticajem. Na primer, Zakon o nacionalnoj politici životne sredine ne nalaže razmatranje minimalnog broja opcija, već samo zahteva da se uključi opcija bez razvoja. Ova dinamika čini izazovom za zajednice da se uključe u transparentan razgovor o ekonomskim prednostima ili nedostacima bilo kog datog predloga i da razumeju kako ekonomski faktori utiču na društvene i ekološke uticaje.

Među **nevladinim organizacijama** postojala je opipljiva frustracija što rudarske kompanije ne prepoznaju vezu između nedovoljnih konsultacija i kašnjenja projekta. Ispitanici su široko izrazili stav da nedovoljne konsultacije u kombinaciji sa nedostatkom smislenog angažmana zajednice neizbežno otežavaju protivljenje i guraju zainteresovane strane ka više kontradiktornim metodama, uključujući proteste i parnice.

Nevladine organizacije su takođe zabrinute zbog rizika za ljudska prava koje stvara slaba konsultacija. Međunarodna nevladina organizacija koju smo intervjuisali primetila je da SAD nazaduju u zaštiti prava ljudskih prava i zagovornika životne sredine, pri čemu mnoge države kriminalizuju proteste zbog velikih razvojnih projekata. Globalna nevladina organizacija za ljudska prava ponovila je ovu tačku, izražavajući zabrinutost da bi hipotetički protest velikih razmera koji je kasnije kriminalizovan i potisnut - duž linije nemira Dakota Access Pipeline (DAPL) - mogao da katalizuje društvene sukobe.

Poboljšanje budućih procesa konsultacija

Među nevladinim organizacijama sa kojima smo razgovarali postojali su različiti stavovi o tome kako rešiti pitanja konsultacija. Nekoliko nevladinih organizacija zagovaralo je da kompanije sprovode konsultacije tokom faze projektovanja rudnika kako bi omogućile pogodenim zajednicama da daju značajan doprinos u odlukama o projektovanju. Jedna globalna ekološka nevladina organizacija dovela je u pitanje izvodljivost takvih konsultacija o dizajnu, napominjući da većina zajednica nema tehničku ekspertizu da da mišljenje o različitim predlozima dizajna rudnika i njihovim relativnim prednostima ili nedostacima. Međutim, postao je opšti konsenzus da bi trebalo da postoji mehanizam za olakšavanje smislenog doprinosa zajednice u projekte koji, čak i bez davanja eksplicitnog veta, daje zajednicama više moći da postavljaju uslove ili odredbe razvoju.

Druge nevladine organizacije su predložile korišćenje nezavisnih procenjivača da pregledaju planove mina i dozvole aplikacije u ime zajednica. Nevladina organizacija za zaštitu životne sredine primetila je da, s obzirom na ograničen kapacitet vlade, zajednice prečesto dobijaju informacije isključivo od kompanija, što narušava odnose. Jedna nevladina organizacija je primetila da bi nezavisni procenitelji mogli da pomognu zajednicama da formulišu pitanja i pruže detaljniju analizu konkretnih problema. Za finansiranje ovih pregleda, NVO je

predložila osnivanje povereničkog fonda, analognog konceptu Superfonda, koristeći fiskalne doprinose iz sektora rudarstva.

Nevladine organizacije gledaju na industrijske standarde sa skepticizmom, iako se Inicijativa za osiguranje odgovornog rudarstva generalno smatra snažnom

Nevladine organizacije sa kojima smo razgovarali uglavnom nisu smatrali jednostrano razvijene industrijske standarde smislenim. Na primer, nekoliko intervjuisanih je primetilo da su očekivanja u vezi sa učinkom **Međunarodnog saveta za rudarstvo i metale** (ICMM) suviše široka da bi bila smislena i nisu adekvatno nadgledana. Nasuprot tome, Inicijativa za osiguranje odgovornog rudarstva (IRMA) je široko smatrana snažnom. Jedna nevladina organizacija sa sedištem u SAD opisala ju je kao „najbolju tamo“. Ovo je uglavnom zbog toga što je IRMA razvijen u okruženju sa više zainteresovanih strana koje je pomoglo da se osigura transparentnost i učešće civilnog društva.

Neverovatna potražnja za **kritičnim mineralima** koji bi podstakli revoluciju zelene energije podigla je interesovanje za domaće rudarske projekte u SAD na nove visine. Naše istraživanje pokazuje da nevladine organizacije priznaju potrebu za domaćim snabdevanjem, ali upozoravaju na brz razvoj bez dovoljnih konsultacija ili snažnog regulatornog nadzora.